

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 9. joulukuuta 2024
(OR. en)

15505/24
ADD 2

Toimielinten välinen asia:
2024/0268(NLE)

AGRI 793
RELEX 1411
FORETS 254
DEVGEN 177
ENV 1103
PROBA 40
SUSTDEV 120

SÄÄDÖKSET JA MUUT VÄLINEET

Asia:	Luonnos YHTEISEN SEURANTA- JA ARVIOINTIKOMITEAN PÄÄTÖS metsälainsäädännön soveltamisen valvontaa, metsähallintoa ja Euroopan unioniin suuntautuvaa puutuotteiden kauppaa koskevan Euroopan unionin ja Guyanan kooperatiivisen tasavallan vapaaehtoisen kumppanuussopimuksen 26 artiklassa tarkoitettujen välimiesmenettelyn työmenetelmien hyväksymisestä
-------	--

LUONNOS

YHTEISEN SEURANTA- JA ARVIOINTIKOMITEAN

PÄÄTÖS N:o .../24,

annettu ... päivänä ...kuuta ...,

**metsälainsäädännön soveltamisen valvontaa, metsähallintoa ja
Euroopan unioniin suuntautuvaa puutuotteiden kauppaa koskevan
Euroopan unionin ja Guyanan kooperatiivisen tasavallan vapaaehtoisen
kumppanuussopimuksen 26 artiklassa tarkoitettujen välimiesmenettelyn
työmenetelmien hyväksymisestä**

YHTEINEN SEURANTA- JA ARVIOINTIKOMITEA, joka

ottaa huomioon metsälainsäädännön soveltamisen valvontaa, metsähallintoa ja Euroopan unioniin suuntautuvaa puutuotteiden kauppaa koskevan Euroopan unionin ja Guyanan kooperatiivisen tasavallan vapaaehtoisen kumppanuussopimuksen¹, jäljempänä 'sopimus', ja erityisesti sen 26 artiklan,

¹ EUVL L 121, 5.5.2023, s. 3.

sekä katsoo seuraavaa:

Sopimuksessa määrätään, että yhteinen seuranta- ja arviointikomitea hyväksyy välimiesmenettelyn työmenetelmät,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Hyväksytään tämän päätöksen liitteessä esitetyt välimiesmenettelyn työmenetelmät metsälainsäädännön soveltamisen valvontaa, metsähallintoa ja Euroopan unioniin suuntautuvaa puutuotteiden kauppaa koskevan Euroopan unionin ja Guyanan kooperatiivisen tasavallan vapaaehtoisen kumppanuussopimuksen mukaisessa riitojenratkaisussa.

2 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Tehty ...ssa/ssä ... päivänä ...kuuta ...

puolesta

Yhteisen seuranta- ja arviointikomitean

Yhteispuheenjohtajat

LIITE

VÄLIMIESMENETTELYN TYÖMENETELMÄT

I JAKSO

JOHDANTOSÄÄNNÖKSET

1 artikla

Soveltamisala

1. Näillä välimiesmenettelyn työmenetelmillä täydennetään ja selvennetään Euroopan unionin, jäljempänä 'unioni', ja Guyanan kooperatiivisen tasavallan, jäljempänä 'Guyana', välistä vapaaehtoista kumppanuussopimusta, jäljempänä 'sopimus', ja erityisesti sen 26 artiklaa.
2. Näiden välimiesmenettelyn työmenetelmien tarkoituksena on antaa unionille ja Guyanalle, jäljempänä 'osapuolet', mahdollisuus ratkaista sopimuksen tulkintaan ja soveltamiseen liittyviä niiden välillä mahdollisesti syntyviä riitoja välimiesmenettelyllä.

2 artikla

Määritelmät

Näissä välimiesmenettelyn työmenetelmissä tarkoitetaan

- 1) 'välimiespaneelilla' sopimuksen 26 artiklan 1 kohdan nojalla asetettua paneelia;
- 2) 'välimiehellä' välimiespaneelin jäsentä;

- 3) 'valituksen tehneellä osapuolella' sopimuksen osapuolta, joka pyytää välimiespaneelin asettamista sopimuksen 26 artiklan 1 kohdan nojalla;
- 4) 'vastapuolella' sopimuksen osapuolta, jolle ilmoitetaan pyynnöstä asettaa välimiespaneeli sopimuksen 26 artiklan 1 kohdan nojalla;
- 5) 'osapuolen edustajalla' henkilöstön jäsentä tai mitä tahansa osapuolen nimittämää henkilöä, joka edustaa kyseistä osapuolta sopimuksen soveltamisalaan kuuluvassa riita-asiassa;
- 6) 'päivällä' kalenteripäivää, jollei toisin mainita;
- 7) 'kolmannella osapuolella' osapuolta, joka ei ole riidan osapuoli mutta joka osallistuu välimiesmenettelyyn;
- 8) 'kansainvälisellä toimistolla' pysyvän välitystuomioistuimen kansainvälistä toimistoa;
- 9) 'välimiesmenettelysäännöillä' vuonna 2012 annettuja pysyvän välitystuomioistuimen välimiesmenettelyä koskevia sääntöjä, jotka tulivat voimaan 17 päivänä joulukuuta 2012, sellaisina kuin ne ovat mahdollisesti myöhemmin muutettuina;
- 10) 'pysyvän välitystuomioistuimen nimittävällä viranomaisella' pysyvän välitystuomioistuimen viranomaista, joka on välimiesmenettelysäännöissä määritetty tahoksi, joka vastaa välimiesten nimittämisestä välimiesmenettelysääntöjen mukaisesti.

3 artikla
Sovellettava laki

1. Välimiespaneeli soveltaa sopimusta valtiosopimusoikeutta koskevan Wienin yleissopimuksen ja muiden osapuolten välisen riidan kannalta merkityksellisten ja osapuolten välillä sovellettavien kansainvälisen oikeuden sopimusten, sääntöjen ja periaatteiden mukaisesti tulkittuna.
2. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa säädetään, jos välimiesten ratkaistavaksi toimitetussa riidassa tuodaan esiin kysymys sopimuksen jonkin määräyksen tulkinnasta ja soveltamisesta osapuolen kansalliseen lainsäädäntöön nähden, välimiespaneeli voi ottaa soveltuvien osin huomioon tosiseikkana osapuolen kansallisen lainsäädännön. Välimiespaneelin on tällöin noudatettava kyseisen osapuolen tuomioistuinten tai viranomaisten kansallista lainsäädäntöä koskevaa tulkintaa. Kansallista lainsäädäntöä koskevat välimiespaneelin tulkinnat eivät sido kyseisen osapuolen tuomioistuimia tai viranomaisia.

4 artikla
Tiedoksiannot

1. Kaikki välimiespaneelin pyynnöt, ilmoitukset, kirjalliset lausumat tai muut asiakirjat lähetetään samaan aikaan molemmille osapuolille ja tarvittaessa ja kun se on asianmukaista kansainväliselle toimistolle.

Kaikista toisen osapuolen pyynnöistä, ilmoituksista, kirjallisista lausumista tai muista asiakirjoista, jotka on osoitettu välimiespaneelille, otetaan jäljennös, ja ne toimitetaan samaan aikaan toiselle osapuolelle ja tarvittaessa ja kun se on asianmukaista kansainväliselle toimistolle.

Kaikista toisen osapuolen pyynnöistä, ilmoituksista, kirjallisista lausumista tai muista asiakirjoista, jotka on osoitettu toiselle osapuolelle, otetaan jäljennös, ja ne toimitetaan samaan aikaan välimiespaneelille ja tarvittaessa ja kun se on asianmukaista kansainväliselle toimistolle.

2. Kaikki 1 kohdan nojalla annettavat pyyntöjä, ilmoituksia, kirjallisia lausumia tai muita asiakirjoja koskevat tiedoksiannot on tehtävä sähköpostitse tai tarvittaessa muulla viestintävälineellä, jolla asiakirjan lähettämisestä jää tosite. Jollei toisin todisteta, tällainen tiedoksianto katsotaan vastaanotetuksi sen lähettämispäivänä.
3. Kaikki tiedoksiannot osoitetaan sopimuksen 22 artiklan mukaisesti Guyanan osalta Guyanan valtiovarainministerille ja unionin osalta unionin Guyanan edustuston päällikölle.
4. Pyynnöissä, ilmoituksissa, kirjallisissa lausumissa tai muissa välimiespaneelimenettelyyn liittyvissä asiakirjoissa olevat vähäiset muotovirheet voidaan oikaista toimittamalla uusi asiakirja, johon muutokset on merkitty selvästi.
5. Jos asiakirjan toimittamiselle asetettu viimeinen määräpäivä osuu yleiselle vapaapäivälle Guyanassa tai unionissa, asiakirjan toimittamisen määräaika päättyy sitä seuraavana arkipäivänä.

5 artikla

Edustajat

Osapuolet voivat valita edustajakseen tai avustajakseen henkilöitä sisäisten sääntöjensä ja menettelyjensä mukaisesti. Toiselle osapuolelle on ilmoitettava kirjallisesti tällaisten henkilöiden nimet ja osoitteet sekä se, nimitetäänkö henkilöt avustajiksi vai edustajiksi

II JAKSO

VÄLIMIESPANEELIN ASETTAMINEN

6 artikla

Välimiesten nimittäminen

1. Jollei 5 kohdasta muuta johdu, kumpikin osapuoli nimittää yhden välimiehen. Kaksi tällä tavoin nimitettyä välimiestä valitsevat kolmannen välimiehen, joka toimii välimiespaneelin puheenjohtajana.
2. Jos vastaaja ei ole ilmoittanut valituksen tehneelle osapuolelle itse nimittämästään välimiehestä 30 päivän kuluessa siitä, kun se on saanut valituksen tehneeltä osapuolelta tiedoksiannon välimiehen nimittämistä, valituksen tehnyt osapuoli voi pyytää kansainvälistä toimistoa nimittämään toisen välimiehen. Pysyvän välitystuomioistuimen nimittävä viranomainen nimittää toisen välimiehen mahdollisimman pian.

3. Jos välimiehet eivät ole 30 päivän kuluessa toisen välimiehen nimittämisestä sopineet kolmannen välimiehen valinnasta, kumpi tahansa osapuoli voi pyytää kansainvälistä toimistoa nimittämään kolmannen välimiehen sovellettavien välimiesmenettelysääntöjen mukaisesti, jollei 5 kohdasta muuta johdu. Pysyvän välitystuomioistuimen nimittävä viranomainen nimittää kolmannen välimiehen mahdollisimman pian. Pysyvän välitystuomioistuimen nimittävä viranomainen käyttää nimittämisen yhteydessä seuraavaa luettelomenettelyä:
- a) pysyvän välitystuomioistuimen nimittävän viranomaisen on toimitettava kullekin osapuolelle samanlainen luettelo, joka sisältää vähintään kolme nimeä;
 - b) kukin osapuoli palauttaa 15 päivän kuluessa a alakohdassa tarkoitetun luettelon vastaanottamisesta sen kansainväliselle toimistolle toimittamatta jäljennöstä toiselle osapuolelle ja poistettuaan sen nimen tai ne nimet, joita se vastustaa, ja asetettuaan jäljelle jääneet nimet paremmuusjärjestykseen;
 - c) edellä b alakohdassa tarkoitetun määräajan päätyttyä pysyvän välitystuomioistuimen nimittävä viranomainen nimittää kolmannen välimiehen sille palautetuissa luetteloissa hyväksytyistä nimistä osapuolten ilmoittaman paremmuusjärjestyksen mukaisesti;
 - d) jos nimitystä ei jostain syystä voida tehdä tässä kohdassa esitetyn menettelyn mukaisesti, pysyvän välitystuomioistuimen nimittävä viranomainen voi käyttää harkintavaltaansa nimittäessään kolmannen välimiehen.

4. Välimiehiä nimittäessään osapuolet ja pysyvän välitystuomioistuimen nimittävä viranomainen voivat vapaasti valita henkilöitä, jotka ovat pysyvän välitystuomioistuimen jäseniä.
5. Välimiehiä nimittäessään osapuolet ja pysyvän välitystuomioistuimen nimittävä viranomainen eivät saa valita henkilöitä, jotka ovat unionin toimielinten, unionin jäsenvaltion hallituksen tai Guyanan hallituksen jäseniä, virkamiehiä tai muuta henkilöstöä.

7 artikla

Välimiespaneelin asettamatta jääminen

Jos välimiespaneelia ei ole asetettu 6 artiklan nojalla, pysyvän välitystuomioistuimen nimittävä viranomainen muodostaa välimiespaneelin kumman tahansa osapuolen pyynnöstä ja voi näin tehdessään peruuttaa kaikki jo tehdyt nimitykset, nimittää kaikki välimiehet ja nimetä yhden heistä välimiespaneelin puheenjohtajaksi. Pysyvän välitystuomioistuimen nimittävä viranomainen voi aiheelliseksi katsoessaan nimittää aiemmin nimitetyt henkilöt uudelleen.

8 artikla

Välimiesten riippumattomuus ja koskemattomuus

1. Välimiesten on oltava riippumattomia ja puolueettomia, heidän on toimittava yksilöinä eivätkä he saa ottaa vastaan ohjeita miltään organisaatiolta tai hallitukselta.
- 2.

2. Kun henkilöä lähestytään hänen mahdollisen välimieheksi nimittämisensä osalta, hänen on ilmoitettava osapuolille ja pysyvän välitystuomioistuimen nimittävälle viranomaiselle kaikista seikoista, jotka todennäköisesti antaisivat perustetua aihetta epäillä hänen puolueettomuuttaan tai riippumattomuuttaan. Välimiehen on nimittämishetkestään lähtien ja koko välimiesmenettelyn ajan ilmoitettava viipymättä osapuolille ja kansainväliselle toimistolle sekä muille välimiehille kaikista seikoista, jotka todennäköisesti antaisivat perusteltua aihetta epäillä hänen puolueettomuuttaan tai riippumattomuuttaan.
3. Välimiehet nauttivat lainkäytöllistä koskemattomuutta unionissa ja Guyanassa välimiesmenettelyyn liittyvien toimien tai laiminlyöntien osalta.

9 artikla

Yksipuoliset yhteydet

1. Välimiespaneeli ei saa tavata osapuolta tai ottaa yhteyttä osapuoleen, jos toinen osapuoli ei ole paikalla.
2. Yksikään välimies ei saa keskustella menettelyn kohteena olevaan asiaan liittyvistä seikoista yhden tai molempien osapuolten kanssa, jos muut välimiehet eivät ole paikalla.

10 artikla

Välimiehen korvaaminen

1. Jos välimies kuolee tai eroaa välimiesmenettelyn aikana, korvaava välimies nimitetään tai valitaan noudattaen 6 artiklassa määrättyä menettelyä, jota sovelletaan korvattavan välimiehen nimittämiseen tai valintaan.
2. Jos välimies lyö laimin tehtävänsä tai on oikeudellisesti tai tosiasiallisesti kykenemätön hoitamaan tehtäviään, sovelletaan 11 artiklassa esitettyä välimiehen vastustamis- ja korvaamismenettelyä.
3. Jos välimies korvataan, menettelyä jatketaan siitä, missä korvattu välimies lakkasi hoitamasta tehtäviään, jollei välimiespaneeli toisin päättä.

11 artikla

Välimiesten vastustaminen

1. Kumpi tahansa osapuoli voi vastustaa välimiestä, jos ilmenee seikkoja, jotka antavat perusteltua aihetta epäillä välimiehen puolueettomuutta tai riippumattomuutta.
2. Osapuoli voi vastustaa nimittämäänsä välimiestä ainoastaan syistä, jotka se on saanut tietoonsa vasta nimittämisen jälkeen.

3. Osapuolen, joka aikoo vastustaa välimiestä, on ilmoitettava vastustamisesta 30 päivän kuluessa siitä, kun kyseisen välimiehen nimittämisestä on ilmoitettu vastustavalle osapuolelle, tai 30 päivän kuluessa siitä päivästä, jona kyseinen osapuoli on saanut tietoonsa seikat, jotka antavat perusteltua aihetta epäillä välimiehen puolueettomuutta tai riippumattomuutta.
4. Vastustamisilmoitus toimitetaan toiselle osapuolelle, vastustuksen kohteena olevalle välimiehelle, välimiespaneelin muille jäsenille ja kansainväliselle toimistolle. Vastustamisilmoituksessa on ilmoitettava vastustamisen syyt.
5. Kun jokin osapuolista vastustaa välimiestä, toinen osapuoli voi hyväksyä vastustamisen. Välimies voi vastustamisen jälkeen myös vetäytyä tehtävästään. Tämä ei merkitse vastustamisen perusteiden oikeellisuuden hyväksymistä.
6. Jos toinen osapuoli ei 15 päivän kuluessa vastustamisilmoituksesta hyväksy vastustamista tai vastustuksen kohteena oleva välimies ei vetäydy tehtävästään, vastustuksen esittänyt osapuoli voi päättää jatkaa asian ajamista. Tässä tapauksessa sen on 30 päivän kuluessa vastustamisilmoituksesta pyydettävä vastustamista koskeva päätös pysyvän välitystuomioistuimen nimittävältä viranomaiselta.
7. Kun pysyvän välitystuomioistuimen nimittävä viranomainen tekee vastustamista koskevan päätöksen, se voi ilmoittaa päätöksen perustelut, jolleivät osapuolet sovi, ettei perusteluja esitetä. Jos pysyvän välitystuomioistuimen nimittävä viranomainen puoltaa vastustamista, korvaava välimies nimitetään tai valitaan noudattaen 6 artiklassa määrättyä menettelyä, jota sovelletaan korvattavan välimiehen nimittämiseen tai valintaan.

III JAKSO

VÄLIMIESMENETTELYT

12 artikla

Yleiset määräykset

1. Välimiespaneelin on toteutettava välimiesmenettely asianmukaiseksi katsomallaan tavalla edellyttäen, että osapuolia kohdellaan tasapuolisesti ja että kullekin osapuolelle annetaan menettelyn sopivassa vaiheessa kohtuullinen mahdollisuus esittää asiansa.
Välimiespaneelin on harkintavaltaansa käyttäessään toteutettava menettely niin, että vältetään tarpeettomat viivästykset ja kulut ja että riita voidaan ratkaista oikeudenmukaisesti ja tehokkaasti.
2. Välimiespaneelin tuomio on lopullinen, ja se sitoo unionia ja Guyanaa.
3. Unioni ja Guyana asettavat välitystuomiot kokonaisuudessaan julkisesti saataville, ellei tarpeesta suojata luottamuksellisia tietoja muuta johdu.

13 artikla

Välimiesmenettelyn paikka

1. Välimiesmenettelyn paikka on Haag, jollei toisin sovita.

2. Välimiespaneeli voi kokoontua missä tahansa paikassa, jonka se katsoo soveltuvan kauppatavaran, muun omaisuuden tai asiakirjojen tutkimiseen. Osapuolille ilmoitetaan asiasta riittävän ajoissa, jotta ne voivat osallistua tällaiseen tutkimiseen.

14 artikla

Luottamuksellisuus

1. Kummankin osapuolen ja välimiespaneelin on kohdeltava luottamuksellisina toisen osapuolen välimiespaneelille toimittamia tietoja, jotka kyseinen osapuoli on määrittänyt luottamuksellisiksi. Kun osapuoli toimittaa välimiespaneelille luottamuksellisia tietoja sisältävän kirjallisen lausuman, sen on myös toimitettava 15 päivän kuluessa lausuma, joka ei sisällä luottamuksellisia tietoja ja joka voidaan julkistaa.
2. Mikään näissä välimiesmenettelyn työmenetelmissä ei estä osapuolta julkistamasta yleisölle omaa kantaansa koskevia lausumia. Osapuoli ei paljasta toisen osapuolen luottamuksellisiksi määrittämiä tietoja niin kauan kuin menettelyä ei ole saatettu päätökseen.
3. Jos osapuolen lausuma ja väitteet sisältävät luottamuksellisia tietoja, välimiespaneeli kokoontuu suljettuun istuntoon. Osapuolten on huolehdittava siitä, että välimiespaneelin istunnot säilyvät luottamuksellisina, kun ne järjestetään suljetuin ovin.

15 artikla

Välimiespaneelin toiminta

1. Puheenjohtajana toimiva välimies johtaa kaikkia välimiespaneelin kokouksia. Välimiespaneeli voi valtuuttaa puheenjohtajan tekemään hallinnollisia ja menettelytapapäätöksiä.
2. Välimiespaneeli hoitaa tehtäviään erilaisin välinein kuten puhelimitse, sähköpostilla, faksilla tai tietokoneyhteyksin.
3. Ainoastaan välimiehet osallistuvat välimiespaneelin neuvotteluihin, mutta välimiespaneeli voi sallia välimiesten avustajien läsnäolon niissä.
4. Tuomion tai raportin laatiminen on yksinomaan välimiespaneelin vastuulla, eikä tätä tehtävää saa siirtää muille.
5. Jos välimiespaneeli katsoo, että on tarpeen muuttaa jotakin sen menettelyyn sovellettavaa määräaikaa tai tehdä muita menettelyä koskevia tai hallinnollisia mukautuksia, sen on ilmoitettava osapuolille kirjallisesti niitä kuultuaan muutoksen tai mukautuksen syistä ja tarvittavasta uudesta määräajasta tai mukautuksesta.

16 artikla

Välimiesmenettelyn aikataulu

1. Välimiespaneeli laatii välimiesmenettelyn alustavan aikataulun mahdollisimman pian asettamisensa jälkeen ja kehoitettuaan osapuolia esittämään näkemyksensä. Kun välimiespaneeli on kehoittanut osapuolia esittämään näkemyksensä, se voi milloin tahansa pidentää tai lyhentää tätä ajanjaksoa.
2. Kumpi tahansa osapuoli voi kymmenen päivän kuluessa välimiespaneelin asettamisesta esittää perustellun pyynnön asian käsittelemiseksi kiireellisenä. Tällöin välimiespaneelin on annettava tätä pyyntöä koskeva päätös kiireellisenä 15 päivän kuluessa tällaisen pyynnön vastaanottamisesta.

17 artikla

Järjestäytymiskokous

1. Osapuolet kokoontuvat välimiespaneelin kanssa 30 päivän kuluessa sen asettamisesta määrittääkseen osapuolten tai välimiespaneelin tarpeellisiksi katsomat asiat, myös
 - a) välimiehille maksettavat palkkiot ja kulukorvaukset;
 - b) välimiespaneelin tehtävät; ja
 - c) menettelyn aikataulu.

2. Jolleivät osapuolet toisin sovi, välimiespaneelin tehtävänä on:
- a) tutkia osapuolten esittämien sopimuksen asiaankuuluvien määräysten perusteella välimiespaneelin asettamista koskevassa pyynnössä tarkoitettua asiaa,
 - b) tutkia, onko kyseessä oleva toimenpide sopimuksen määräysten mukainen, ja
 - c) antaa ratkaisu.

18 artikla

Kirjalliset lausumat

Valituksen tehneen osapuolen on toimitettava kirjallinen lausumansa 10 päivän kuluessa välimiespaneelin asettamispäivästä. Vastapuolen on toimitettava kirjallinen lausumansa viimeistään 20 päivän kuluttua valituksen tehneen osapuolen kirjallisen lausuman toimittamispäivästä.

19 artikla

Kuuleminen

1. Osapuolia ja muita välimiehiä kuultuaan välimiespaneelin puheenjohtaja ilmoittaa osapuolille kuulemisen päivämäärän, kellonajan ja paikan järjestäytymiskokouksessa määritetyn aikataulun perusteella. Jollei 6 kohdasta muuta johdu, nämä tiedot asettaa julkisesti saataville se osapuoli, jonka alueella kuuleminen järjestetään.
2. Välimiespaneeli voi järjestää lisäkuulemisia, jos osapuolet niin sopivat.
3. Kaikkien välimiesten on oltava läsnä koko kuulemisen ajan.

4. Seuraavat henkilöt voivat osapuolten etukäteisellä suostumuksella osallistua kuulemiseen riippumatta siitä, onko se avoin yleisölle:
- a) osapuolen edustajat;
 - b) välimiesten neuvonantajat, avustajat ja hallintohenkilöstö;
 - c) asiantuntijat välimiespaneelin päätöksen mukaisesti;
 - d) todistajat;
 - e) kolmannet osapuolet.
5. Kummankin osapuolen on viimeistään seitsemän päivää ennen kuulemistä toimitettava välimiespaneelille ja toiselle osapuolelle luettelo henkilöistä, jotka esittävät kuulemisessa suullisia väitteitä tai selvityksiä kyseisen osapuolen puolesta, muista kuulemiseen osallistuvista edustajista sekä kuulemisessa todistavista todistajista.
6. Välimiespaneelin kuulemiset ovat yleisölle avoimia, ellei välimiespaneeli toisin päättä omasta aloitteestaan tai kumman tahansa osapuolen pyynnöstä.
7. Välimiespaneelin on päätettävä osapuolia kuultuaan soveltuvista logistisista järjestelyistä ja menettelyistä, joilla varmistetaan, että yleisölle avoimet kuulemiset järjestetään tehokkaasti. Kyseisiin logistisiin järjestelyihin ja menettelyihin voi sisältyä suorien internettelevisiolähetysten tai sisäisten televisiolähetysten käyttäminen.

8. Välimiespaneeli suorittaa kuulemisen seuraavassa esitetyllä tavalla ja varmistaa, että sekä valituksen tehneelle osapuolelle että vastapuolelle annetaan yhtä paljon aikaa esittää väite ja vastaväite:

Väite

- a) valituksen tehneen osapuolen väite;
- b) vastapuolen väite.

Vastaväite

- a) valituksen tehneen osapuolen vastaus;
- b) vastapuolen vastine.

9. Välimiespaneeli voi esittää kysymyksiä kummalle tahansa osapuolelle tai mille tahansa todistajalle missä tahansa kuulemisen vaiheessa.
10. Välimiespaneeli laadituttaa kuulemisesta tarkan kirjallisen selostuksen, joka toimitetaan osapuolille seitsemän päivän kuluessa kuulemisesta. Osapuolet voivat esittää huomautuksensa kirjallisesta selostuksesta, ja välimiespaneeli voi tarkastella kyseisiä huomautuksia.
11. Kumpikin osapuoli voi toimittaa kymmenen päivän kuluessa kuulemisesta täydentävän kirjallisen lausuman kuulemisen aikana esille tulleista asioista.

20 artikla

Laiminlyönti

1. Jos jompikumpi osapuolista ei saavu kuulemiseen, josta on ilmoitettu näiden välimiesmenettelyn työmenetelmien mukaan asianmukaisesti, eikä osoita riittävää syytä tällaiseen laiminlyöntiin, välimiespaneeli voi aloittaa välimiesmenettelyn.
2. Jos jompikumpi osapuolista, jota on asianmukaisesti vaadittu esittämään asiakirjatodisteet, ei tee niin asetetussa määräajassa eikä osoita riittävää syytä tällaiseen laiminlyöntiin, välimiespaneeli voi antaa tuomion käytössään olevien todisteiden perusteella.

21 artikla

Kirjalliset kysymykset

1. Välimiespaneeli voi esittää milloin tahansa menettelyn aikana kirjallisia kysymyksiä yhdelle osapuolelle tai molemmille osapuolille. Kaikista yhdelle osapuolelle esitetyistä kysymyksistä on otettava jäljennös ja toimitettava se toiselle osapuolelle.
2. Kumpikin osapuoli toimittaa toiselle osapuolelle jäljennöksen välimiespaneelin kysymyksiin antamistaan vastauksista. Toisella osapuolella on mahdollisuus esittää kirjallisia huomautuksia osapuolen vastauksista seitsemän päivän kuluessa kyseisen jäljennöksen toimittamisesta.

Kolmannet osapuolet

1. Jolleivät osapuolet toisin sovi, välimiespaneeli voi ottaa vastaan oma-aloitteisesti toimitettuja kirjallisia lausumia luonnolliselta henkilöltä, joka asuu osapuolella tai on sen kansalainen, tai oikeushenkilöltä, joka on sijoittautunut osapuolen alueelle ja joka on Guyanan hallituksesta ja unionin toimielimistä ja elimistä riippumaton, edellyttäen, että
 - a) välimiespaneeli vastaanottaa ne kymmenen päivän kuluessa välimiespaneelin asettamisesta;
 - b) niillä on välitöntä merkitystä välimiespaneelin tarkasteltavana olevan asian tosiseikkojen tai oikeudellisten kysymysten kannalta;
 - c) ne sisältävät kuvauksen lausuman antavasta henkilöstä, mukaan lukien tapauksen mukaan luonnollisen henkilön kansalaisuus tai asuinpaikka sekä oikeushenkilön sijoittautumispaikka, toiminnan luonne, oikeudellinen asema, yleiset tavoitteet ja rahoituslähde; sekä
 - d) ne sisältävät kuvauksen välimiespaneelin menettelyyn kohdistuvien asianomaisen henkilön intressien luonteesta.
2. Lausumat on toimitettava osapuolille, jotta nämä voivat esittää huomautuksensa. Osapuolet voivat esittää huomautuksia välimiespaneelille 15 päivän kuluessa lausumien toimittamisesta.

3. Välimiespaneeli luettelee tuomiossaan kaikki 1 kohdan nojalla vastaanottamansa lausumat. Välimiespaneeli ei ole velvollinen käsittelemään raportissaan tällaisissa lausumissa esitettyjä väitteitä.
4. Jos välimiespaneeli päättää käsitellä raportissaan lausumissa esitettyjä väitteitä, sen on myös otettava huomioon kaikki osapuolten 2 kohdan nojalla esittämät huomautukset.

23 artikla

Asiantuntijat

1. Välimiespaneeli voi nimittää yhden tai useamman asiantuntijan raportoimaan sille kirjallisesti tietyistä välimiespaneelin määrittämistä kysymyksistä. Osapuolille toimitetaan jäljennös asiantuntijan välimiespaneelilta saamasta toimeksiannosta.
2. Asiantuntijan raportin saatuaan välimiespaneeli toimittaa sen jäljennöksen osapuolille, jotka voivat esittää kirjallisesti näkemyksensä raportista. Osapuolilla on oikeus tutustua kaikkiin asiakirjoihin, joihin asiantuntijan raportti perustuu.
3. Asiantuntijaa voidaan lausunnon antamisen jälkeen kumman tahansa osapuolen pyynnöstä kuulla kuulemistilaisuudessa, jossa osapuolilla on mahdollisuus esittää hänelle kysymyksiä. Kumpikin osapuoli voi tuoda kuulemiseen asiantuntijatodistajia, jotka voivat todistaa käsiteltävissä asioissa.

IV JAKSO

VÄLITYSTUOMIOT

24 artikla

Päätökset

Välimiespaneelin on kaikin keinoin pyrittävä tekemään päätöksensä yksimielisesti. Jos yksimielisyyteen ei päästä, asiasta on päätettävä äänten enemmistöllä.

25 artikla

Tuomion muoto

1. Tuomion on oltava kirjallinen, ja siinä on esitettävä tosiseikkoja koskevat havainnot, sopimuksen asiaankuuluvien määräysten sovellettavuus sekä havaintojen ja päätelmien perustelut.
2. Välimiesten on allekirjoitettava tuomio, ja siinä on mainittava päivämäärä, jona se tehtiin, sekä välimiesmenettelyn paikka. Jos joku välimiehistä ei allekirjoita tuomiota, tuomiossa on ilmoitettava syy allekirjoituksen tai allekirjoitusten puuttumiselle.

26 artikla

Tuomion tulkinta

1. Kumpi tahansa osapuoli voi 30 päivän kuluessa tuomion vastaanottamisesta pyytää välimiespaneelin tulkintaa tuomiosta ilmoitettuaan asiasta toiselle osapuolelle ja pysyvän välitystuomioistuimen nimittävälle viranomaiselle.
2. Tulkinta on annettava kirjallisesti 30 päivän kuluessa pyynnön vastaanottamisesta. Tulkinta muodostaa osan tuomiosta, ja tarvittaessa sovelletaan 15 ja 25 artiklan säännöksiä.

27 artikla

Tuomion oikaisu

1. Kumpi tahansa osapuoli voi 30 päivän kuluessa tuomion vastaanottamisesta pyytää välimiespaneelia oikaisemaan tuomiossa olevat laskuvirheet, muotovirheet tai kirjoitusvirheet tai muut samankaltaiset virheet ilmoitettuaan asiasta toiselle osapuolelle ja pysyvän välitystuomioistuimen nimittävälle viranomaiselle. Välimiespaneeli voi kuitenkin tehdä tällaisia oikaisuja omasta aloitteestaan 30 päivän kuluessa tuomion tiedoksiantamisesta.
2. Kaikki oikaisu on tehtävä kirjallisesti, ja ne muodostavat osan tuomiosta, ja tarvittaessa sovelletaan 15 ja 25 artiklan säännöksiä.

28 artikla

Lisätuomiot

1. Ilmoitettuaan asiasta toiselle osapuolelle kumpi tahansa osapuoli ja pysyvän välitystuomioistuimen nimittävä viranomainen voivat 30 päivän kuluessa tuomion vastaanottamisesta pyytää välimiespaneelia antamaan lisätuomion välimiesmenettelyssä esitetyistä väitteistä, joita ei ollut otettu huomioon annetussa tuomiossa.
2. Jos välimiespaneeli katsoo, että lisätuomiota koskeva pyyntö on perusteltu ja että väitteiden huomiotta jääminen on korjattavissa ilman muita kuulemisia tai todisteita, sen on annettava lisätuomio 30 päivän kuluessa pyynnön vastaanottamisesta.
3. Jos lisätuomio annetaan, sovelletaan tarvittaessa 15 ja 25 artiklaa.

29 artikla

Välitystuomion noudattaminen

1. Osapuolet toteuttavat kaikki tarvittavat toimenpiteet välitystuomion noudattamiseksi vilpittömässä mielessä. Osapuolet sopivat kymmenen päivän kuluessa välitystuomion tiedoksiantamisesta kohtuullisen määräajan välitystuomion noudattamiselle. Jos osapuolet ovat eri mieltä välitystuomion noudattamisen kohtuullisesta määräajasta, kumpi tahansa osapuoli pyytää kirjallisesti alkuperäistä välimiespaneelia määrittämään kohtuullisen määräajan ja ilmoittaa tästä samanaikaisesti toiselle osapuolelle. Kohtuullista määräaikaa voidaan jatkaa unionin ja Guyanan yhteisellä sopimuksella.

2. Jos osapuolet ovat eri mieltä jonkin toimenpiteen yhteensopivuudesta välitystuomion kanssa, osapuoli voi pyytää kirjallisesti välimiespaneelia ratkaisemaan asian. Välimiespaneeli antaa ratkaisunsa asiassa tiedoksi 90 päivän tai kiireellisissä tapauksissa 45 päivän kuluessa pyynnön esittämisestä.

Jos alkuperäinen välimiespaneeli tai jotkut välimiehistä eivät pysty kokoontumaan uudelleen käsittelemään pyyntöä, on asetettava uusi välimiespaneeli 6 artiklan mukaisesti. Määräaika, jonka kuluessa välimiespaneelin ratkaisu on annettava tiedoksi, on 60 päivää uuden välimiespaneelin asettamispäivästä.

3. Jos välimiespaneeli katsoo, että osapuoli ei ole noudattanut välitystuomiota, se asettaa kyseisen osapuolen noudattamiselle uuden määräajan.

Jos osapuoli ei edelleenkään noudata välitystuomiota, toinen osapuoli voi keskeyttää sopimuksen soveltamisen sen 28 artiklan mukaisesti ilmoitettuaan asiasta välitystuomiota noudattamattomalle osapuolelle. Keskeytyksen on oltava oikeasuhteinen asianomaiseen velvollisuuden rikkomiseen nähden, ja siinä on otettava huomioon rikkomisen vakavuus ja kyseessä olevat oikeudet ja se, perustuuko keskeytys siihen, että osapuoli ei edelleenkään noudata välitystuomiota.

Keskeyttäminen on väliaikaista ja sitä sovelletaan ainoastaan siihen saakka, kunnes osapuoli noudattaa välitystuomiota tai kunnes osapuolet ovat sopineet riidan ratkaisemisesta muulla tavoin.

4. Osapuolen on ilmoitettava yhteiselle seuranta- ja arviointikomitealle ja toiselle osapuolelle toimenpiteistä, jotka se on toteuttanut välitystuomion noudattamiseksi, sekä pyynnöstään lopettaa toisen osapuolen soveltama soveltamisen keskeyttäminen.

5. Jos osapuolet eivät 45 päivän kuluessa ilmoituksen tiedoksiannosta pääse sopimukseen siitä, noudattaako osapuoli ilmoitetun toimenpiteen myötä välitystuomiota, kumpi tahansa osapuoli voi pyytää kirjallisesti alkuperäistä välimiespaneelia antamaan ratkaisunsa asiassa. Tällainen pyyntö on annettava samanaikaisesti tiedoksi myös toiselle osapuolelle.

Jos alkuperäinen välimiespaneeli tai jotkut välimiehistä eivät pysty kokoontumaan uudelleen käsittelemään pyyntöä, on asetettava uusi välimiespaneeli 6 artiklan mukaisesti. Välimiespaneelin ratkaisu on annettava tiedoksi osapuolille ja yhteiselle seuranta- ja arviointikomitealle 75 päivän kuluessa pyynnön esittämisestä.

6. Jos alkuperäinen välimiespaneeli tai jotkut välimiehistä eivät pysty kokoontumaan uudelleen käsittelemään 2 kohdan mukaista pyyntöä, on asetettava uusi välimiespaneeli 6 artiklan mukaisesti. Tässä tapauksessa määräaika, jonka kuluessa uuden välimiespaneelin ratkaisu on annettava tiedoksi, on 90 päivää uuden välimiespaneelin asettamispäivästä.

30 artikla

Sovintoratkaisu tai muu irtisanomisperuste

1. Jos osapuolet sopivat riidan ratkaisemisesta ennen tuomiota antamista, välimiespaneeli joko määrää, että välimiesmenettely päätetään, tai molempien osapuolten pyynnöstä ja paneelin hyväksynnällä kirjaa sovintoratkaisun sovittuja ehtoja koskevan välitystuomion muodossa. Välimiespaneeli ei ole velvollinen perustelemaan sovittuja ehtoja koskevaa välitystuomiota.
2. Jos välimiesmenettelyn jatkamisesta tulee ennen välitystuomion antamista mahdotonta tai tarpeetonta jostakin muusta kuin 1 kohdassa tarkoitettusta syystä, välimiespaneelin on ilmoitettava osapuolille aikomuksestaan määrätä menettely päätettäväksi, ellei jompikumpi osapuolista esitä perusteltuja syitä sen vastustaamiselle. Tämän jälkeen osapuolet aloittavat neuvottelut riidan ratkaisemiseksi.

V JAKSO

KUSTANNUKSET

31 artikla

Kustannukset

1. Välimiespaneeli vahvistaa tuomiossaan välimiesmenettelyn kustannukset. Kustannuksiin sisältyvät ainoastaan seuraavat:
 - a) välimiespaneelin palkkiot, jotka ovat välimieskohtaisia ja jotka välimiespaneeli vahvistaa välimiesten nimityshetkellä osapuolten sopimien päiväkohtaisten palkkioiden mukaisesti;
 - b) matkakulut ja muut välimiehille aiheutuneet kulut;
 - c) asiantuntijalausuntoihin ja muuhun välimiespaneelin vaatimaan tukeen liittyvät kulut;
 - d) todistajille aiheutuneet matka- ja muut kulut, jos välimiespaneeli hyväksyy tällaiset kulut.
2. Välimiesmenettelystä aiheutuvista kustannuksista vastaa pääsääntöisesti hävinnyt osapuoli. Välimiespaneeli voi kuitenkin jakaa tällaiset kulut osapuolten kesken siltä osin kuin se katsoo tällaisen ratkaisun kohtuulliseksi tapauksen olosuhteet huomioon ottaen.

3. Välimiespaneeli ei saa periä lisämaksuja tuomionsa tulkinnasta, oikaisemisesta tai siihen tehtävistä lisäyksistä.

32 artikla

Kustannusten tallettaminen

1. Välimiespaneeli voi asettamisensa yhteydessä pyytää kumpaakin osapuolta maksamaan samansuuruisen talletuksen ennakkona 31 artiklassa tarkoitetuista kustannuksista.
2. Välimiespaneeli voi välimiesmenettelyn aikana pyytää osapuolia tekemään lisätalletuksia.
3. Jos pyydettyjä talletuksia ei ole tehty kokonaisuudessaan 30 päivän kuluessa pyynnön vastaanottamisesta, välimiespaneelin on ilmoitettava asiasta osapuolille vaaditun maksun suorittamista varten. Jos tällaista maksua ei suoriteta, välimiespaneeli voi määrätä välimiesmenettelyn keskeytettäväksi tai lopetettavaksi.
4. Kun tuomio on annettu, välimiespaneeli tilittää osapuolilta saadut tallennukset ja palauttaa osapuolille jäljelle jääneen määrän.
